УДК 811.111’42:81’37
DOI https://doi.org/10.26661/2414-1135-2026-103-25

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

КОНЦЕПТИ ЯК КОГНІТИВНІ ДОМІНАНТИ АНГЛОМОВНОГО ХУДОЖНЬОГО НАРАТИВУ: ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ

Тасмасис О. О.
доктор філософії,
доцент кафедри іноземних мов та перекладу
Одеський національний морський університет
вул. Мечникова, 34, Одеса, Україна
orcid.org/0009-0007-5842-3902
olyatasmasis@gmail.com

Ключові слова: *концепт, когнітивна лінгвістика, когнітивна домінанта, англомовний художній наратив, лінгвостилістичний аналіз, вербалізація концептів, концептуалізація.*

Статтю присвячено дослідженню концептів як когнітивних домінант англомовного художнього наративу та особливостей їхньої мовної репрезентації засобами лінгвостилістичного аналізу. Метою дослідження є визначення ролі концептів у формуванні смислової структури художнього тексту та виявлення лінгвостилістичних засобів їхньої вербалізації в англомовному художньому наративі.

Методологічну основу роботи становлять методи концептуального, лінгвостилістичного, контекстуального, когнітивного та інтерпретаційного аналізу, що забезпечують комплексне дослідження мовних одиниць у їхній взаємодії з когнітивними процесами та художньою організацією тексту.

Матеріалом дослідження стали англомовні художні твори різних жанрів, що дало змогу простежити специфіку репрезентації концептів у детективному, психологічному, антиутопічному та фентезійному наративах.

У статті обґрунтовано, що концепти функціонують як ключові когнітивні домінанти художнього дискурсу, структуруючи наративний простір, репрезентуючи авторську картину світу та забезпечуючи концептуальну єдність художнього твору. Встановлено, що їхня вербалізація здійснюється через систему лексичних, фразеологічних, синтаксичних і стилістичних засобів, які забезпечують смислову цілісність тексту, створюють образність, формують емоційно-оцінний компонент художнього мовлення та сприяють реалізації прагматичного потенціалу літературного твору. Особливу увагу приділено взаємодії концептуального змісту з мовними засобами різних рівнів, що дозволяє простежити механізми концептуалізації художньої дійсності та специфіку індивідуально-авторської репрезентації ключових концептів.

Результати дослідження підтверджують, що лінгвостилістичний аналіз є ефективним інструментом для виявлення взаємозв’язку між мовною формою та когнітивним змістом концептів, а також поглиблює розуміння механізмів концептуалізації художньої дійсності в англомовному наративі. У результаті дослідження запропоновано авторську порівняльну модель лінгвостилістичної репрезентації концептів у різножанровому англомовному художньому наративі. Практична цінність одержаних результатів полягає у можливості їх використання в подальших когнітивно-лінгвістичних, лінгвостилістичних і літературознавчих дослідженнях, а також у викладанні дисциплін із когнітивної лінгвістики, стилістики англійської мови, теорії художнього дискурсу та інтерпретації художнього тексту.

CONCEPTS AS COGNITIVE DOMINANTS OF THE ENGLISH-LANGUAGE LITERARY: A LINGUOSTYLISTIC ANALYSIS

Tasmasys O. O.
PhD in Philology,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages and Translation
Odesa National Maritime University
Mechnikova str., 34, Odesa, Ukraine
orcid.org/0009-0007-5842-3902
olyatasmasis@gmail.com

Key words: *concept, cognitive linguistics, cognitive dominant, English-language literary narrative, linguostylistic analysis, concept verbalization, conceptualization.*

The article is devoted to the study of concepts as cognitive dominants of the English-language literary narrative and the peculiarities of their linguistic representation through linguostylistic analysis. The aim of the study is to determine the role of concepts in shaping the semantic structure of a literary text and to identify the linguostylistic means of their verbalization in the English-language literary narrative.

The methodological framework of the research is based on conceptual, linguostylistic, contextual, cognitive, and interpretative methods of analysis, which provide a comprehensive examination of linguistic units in their interaction with cognitive processes and the artistic organization of the text.

The research material comprises English-language literary works representing different genres, which makes it possible to trace the specific features of concept representation in detective fiction, psychological novels, dystopian fiction, and fantasy narratives.

The study substantiates that concepts function as key cognitive dominants of literary discourse, structuring the narrative space, representing the author's worldview, and ensuring the conceptual integrity of the literary work. It has been established that their verbalization is realized through a system of lexical, phraseological, syntactic, and stylistic means that ensure the semantic coherence of the text, create imagery, shape its emotional and evaluative component, and contribute to the realization of the pragmatic potential of the literary work. Particular attention is paid to the interaction between conceptual content and linguistic means at different language levels, which makes it possible to reveal the mechanisms of literary conceptualization and the specific features of the author's individual representation of key concepts.

The findings confirm that linguostylistic analysis is an effective tool for identifying the relationship between linguistic form and the cognitive content of concepts, as well as for deepening the understanding of the mechanisms of literary conceptualization in the English-language narrative. As a result of the study, the author proposes a comparative model of the linguostylistic representation of concepts in English-language literary narratives of different genres. The practical significance of the research lies in the possibility of applying its findings in further cognitive-linguistic, linguostylistic, and literary studies, as well as in teaching courses on cognitive linguistics, English stylistics, literary discourse theory, and literary text interpretation.

Постановка проблеми. У сучасній лінгвістиці дедалі більшої актуальності набувають дослідження, що поєднують когнітивний і лінгвостилістичний підходи до аналізу художнього тексту. Така тенденція зумовлена переходом від вивчення мовних одиниць як автономних елементів до дослідження їхньої ролі у процесах концептуалізації, категоризації та інтерпретації дійсності. У цьому контексті концепт розглядається як одна з ключових когнітивних одиниць, що акумулює мовний, культурний та індивідуально-авторський досвід і знаходить своє відображення в художньому наративі через систему різнорівневих мовних засобів.

Англомовний художній наратив є складною комунікативною структурою, у якій концепти

виконують роль когнітивних домінант, організовуючи зміст твору, формуючи його ідейно-смисловий простір та забезпечуючи взаємодію між автором і читачем. Їхня вербалізація здійснюється за допомогою лексичних, фразеологічних, граматичних, синтаксичних і стилістичних засобів, які не лише репрезентують концептуальний зміст, а й сприяють створенню художньої образності, емоційної виразності та прагматичного впливу тексту.

Попри значну кількість праць, присвячених когнітивній лінгвістиці, теорії концепту та лінгвостилістиці, недостатньо дослідженим залишається питання комплексного аналізу концептів як когнітивних домінант англомовного художнього наративу з урахуванням особливостей їхньої мовної репрезентації. Особливої уваги потребує виявлення взаємозв'язку між концептуальним змістом, лінгвостилістичними засобами його вербалізації та їхньою роллю у формуванні авторської картини світу.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю поглиблення теоретичних засад когнітивної лінгвістики та лінгвостилістики, а також потребою комплексного вивчення механізмів вербалізації концептів у сучасному англомовному художньому дискурсі. Такий підхід сприяє глибшому розумінню особливостей функціонування мовних засобів у художньому тексті та розширює можливості інтерпретації авторських смислів і концептуальної організації наративу.

Об'єкт дослідження – англомовні художні наративи, у яких концепти реалізуються через систему мовних і стилістичних засобів.

Предмет дослідження – лінгвостилістичні засоби вербалізації концептів як когнітивних домінант в англомовному художньому наративі та їхня роль у формуванні смислової структури тексту.

Мета дослідження полягає у комплексному аналізі концептів як когнітивних домінант англомовного художнього наративу, виявленні особливостей їхньої мовної репрезентації та визначенні ролі лінгвостилістичних засобів у процесі вербалізації концептуального змісту й формуванні авторської картини світу.

Особливістю запропонованого дослідження є комплексне поєднання когнітивного та лінгвостилістичного підходів до аналізу концептів і їх порівняльне дослідження в англомовних художніх наративах різних жанрів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика концептів і особливостей їхньої мовної репрезентації посідає провідне місце в сучасній когнітивній лінгвістиці, лінгвостилістиці та наратології. Формування когнітивного підходу до вивчення мови пов'язане з працями Дж. Лакоффа, М. Джонсона, Р. Ленекера, Ч. Філлмора, Ж. Фоконьє та М. Тернера, які розглядають мовні одиниці як засіб концептуалізації людського досвіду та відображення ментальних структур [Fauconnier, 2002; Fillmore, 1982; Lakoff, 1980; Langacker, 1987].

У межах когнітивної лінгвістики концепт трактується як базова одиниця знання, що поєднує мовні, когнітивні та культурні характеристики й реалізується в дискурсі через систему різнорівневих мовних засобів. Значний внесок у розроблення теорії концептуальної метафори зробили Дж. Лакофф і М. Джонсон, які довели, що метафора є не лише стилістичним засобом, а й фундаментальним механізмом людського мислення [Lakoff, 1980]. Теорія когнітивної граматики Р. Ленекера розкриває взаємозв'язок між мовною формою та концептуалізацією дійсності, тоді як Ч. Філлмор у межах фреймової семантики обґрунтував залежність значення мовних одиниць від когнітивних структур знань [Fillmore, 1982, с. 111; Langacker, 1987, с. 364].

Подальший розвиток когнітивної семантики пов'язаний із теорією ментальних просторів та концептуальної інтеграції Ж. Фоконьє і М. Тернера, яка пояснює механізми формування нових смислів у процесі мовленнєвої діяльності Fauconnier, 2002, с. 312]. Сучасний стан когнітивної лінгвістики узагальнено в працях Д. Геераертса, В. Еванса і М. Гріна, а також у новітніх дослідженнях К. Харта, З. Кевечеша та П. Стоквелла, у яких концепт визначається як центральна одиниця когнітивної організації знань, мовної картини світу та художньої інтерпретації дійсності [Evans, 2006; Geeraerts, 2006; Hart, 2021; Kovecses, 2020; Stockwell, 2020].

В українському мовознавстві проблеми концепту, концептосфери та мовної картини світу ґрунтовно висвітлено у працях О. Селіванової, А. Приходька, В. Жайворонка, Ж. Краснобаєвої-Чорної та інших дослідників [Жайворонок, 2007; Краснобаєва-Чорна, 2016; Приходько, 2008; Селіванова, 2008]. У цих роботах концепт розглядається як багатовимірне ментальне утворення, що поєднує мовний, культурний і когнітивний компоненти та реалізується в різних типах дискурсу.

Останні дослідження у сфері когнітивної стилістики (М. Джованеллі, К. Гаррісон, А. Гіббонс, С. Вайтлі) акцентують увагу на взаємозв'язку когнітивних механізмів сприйняття тексту, стилістичних засобів та особливостей інтерпретації художнього дискурсу [Gibbons, 2018; Giovanelli, 2024]. Це свідчить про актуальність інтеграції когнітивного та лінгвостилістичного підходів до аналізу художнього наративу.

Попри значну кількість наукових праць, присвячених когнітивній лінгвістиці, концептології та лінгвостилістиці, недостатньо дослідженим

залишається комплексний аналіз концептів як когнітивних домінант англомовного художнього наративу. Подальшого вивчення потребують особливості взаємодії концептуального змісту, мовних засобів його вербалізації та їхньої ролі у формуванні авторської картини світу. Саме це визначає актуальність і наукову новизну пропонованого.

Виклад основного матеріалу дослідження. Концепти в англомовному художньому наративі функціонують як когнітивні домінанти, що визначають не лише тематичне спрямування твору, а й особливості його мовної, композиційної та смислової організації. У сучасній когнітивній лінгвістиці концепт розглядається як багатовимірна ментальна структура, яка акумулює результати пізнавальної діяльності людини, відображає її культурний досвід, систему цінностей та індивідуальні знання про навколишній світ [Приходько, 2008; Селіванова, 2008; Evans, 2006; Geeraerts, 2006]. На відміну від лексичного значення слова, концепт не обмежується його словниковою дефініцією, а охоплює широкий спектр асоціативних, емоційно-оцінних і культурно зумовлених характеристик [Evans, 2006; Kovecses, 2020; Lakoff, 1980]. Саме тому художній текст є одним із найефективніших засобів репрезентації концептів, оскільки забезпечує їхнє багаторівневе осмислення через взаємодію мовних одиниць різних рівнів [Gibbons, 2018; Giovanelli, 2024; Stockwell, 2020].

Аналіз англомовних художніх текстів засвідчує, що концептуальний зміст формується не окремими лексемами, а цілісною системою взаємопов'язаних мовних засобів. До цієї системи належать лексичні одиниці, фразеологізми, граматичні конструкції, синтаксична організація висловлення, стилістичні фігури, образна система твору та особливості наративної організації. У сукупності вони створюють концептуальний простір тексту, забезпечують його семантичну цілісність і сприяють реалізації авторського задуму [Evans, 2006, с. 523; Gibbons, 2018, с. 330; Hart, 2021]. Таким чином, концепти виступають не лише засобом репрезентації знань, а й структуротворчими елементами художнього дискурсу, які визначають характер взаємодії між автором, текстом і читачем. Проведений лінгвостилістичний аналіз дозволяє виокремити важливу закономірність: незалежно від жанру кожний домінантний концепт реалізується через сукупність лексичних, синтаксичних та стилістичних засобів, однак характер їхнього функціонування змінюється відповідно до жанрової специфіки твору [Gibbons, 2018; Giovanelli, 2024]. Це свідчить про те, що когнітивне ядро концепту залишається відносно стабільним, тоді як мовні механізми його вербалізації варіюються залежно від комунікативної мети автора, жанрових особливостей і прагматичної спрямованості художнього тексту [Kovencses, 2020; Langacker, 1987].

Зокрема, у детективному наративі концепти переважно актуалізуються через тематично марковану лексику, логічно вибудувані синтаксичні конструкції, повтори та ретроспекції, що забезпечують поступове розгортання інтриги. В антиутопічних творах домінують контраст, оксиморон, символіка, іронія та політично маркована лексика, які формують образ тоталітарної реальності. Для психологічного роману характерними є внутрішній монолог, психологічний опис, потік свідомості, метафоризація й символізація, тоді як у фентезі концептуальний зміст найчастіше реалізується через архетипні образи, міфологічні мотиви, символи та інтертекстуальні алюзії [Gibbons, 2018; Semino, 2014].

Отже, лінгвостилістичний аналіз дає змогу простежити взаємозв'язок між когнітивною структурою концепту та мовними засобами її репрезентації. Порівняння різножанрових англомовних художніх наративів свідчить, що жанрова специфіка визначає вибір домінантних стилістичних прийомів, однак не змінює концептуального ядра. Саме ця закономірність становить основу подальшого аналізу концептів *CRIME, JUSTICE, POWER, TRUTH, IDENTITY, GOOD, EVIL* та *DESTINY,* репрезентованих у сучасному англомовному художньому дискурсі.

У детективному романі Агати Крісті "*Murder on the Orient Express"* (1934) домінантними виступають концепти *CRIME* та *JUSTICE*, які визначають концептуальну структуру твору та забезпечують розвиток сюжетної лінії. Концепт *CRIME* реалізується через розгалужену систему кримінально-правової лексики (*murder, suspect, evidence, victim, witness, investigation, alibi, clue, guilt*), що формує семантичне поле детективного наративу. Зазначені лексеми не лише номінують окремі елементи злочину, а й вибудовують логічний ланцюг розслідування, спрямовуючи читача до поступового осмислення причин і наслідків кримінальної події [Christie, 1934].

Важливу роль у вербалізації концепту *CRIME* відіграють повтори ключових лексем. Зокрема, слова *murder, evidence* та *clue* регулярно актуалізуються в мовленні Еркюля Пуаро та інших персонажів, формуючи єдиний семантичний простір розслідування. Уже на початку роману увагу читача зосереджено на слові *murder*, яке стає смисловим центром подальшого розвитку подій. Повтор цієї лексеми не лише забезпечує тематичну єдність тексту, а й створює атмосферу постійної когнітивної напруги, спонукаючи читача до пошуку причин і мотивів злочину [Christie, 1934; Gibbons, 2018].

Характерною особливістю роману є використання ретроспекції, яка дозволяє реконструювати послідовність подій. У процесі розслідування Еркюль Пуаро неодноразово наголошує на необхідності переосмислення вже відомих фактів. Це простежується, зокрема, у вислові: "*he impossible cannot have happened…"* [Christie, 1934]. Коротка цитата демонструє застосування парадоксального логічного зіставлення, яке змушує читача переглянути очевидні висновки. Лінгвостилістичний аналіз цього вислову свідчить, що антитеза між *impossible* і *possible* є не лише художнім прийомом, а й когнітивним механізмом, який актуалізує концепт *CRIME* як процес пошуку істини, а не лише як факт учинення злочину [Giovanelli, 2024].

Водночас авторка активно використовує контекстуальні опозиції *truth – deception, innocence – guilt, appearance – reality*, які пронизують увесь роман. Наприклад, репліка *«I know nothing»* [Christie, 1934], що повторюється в показаннях окремих персонажів, набуває прагматичного значення, оскільки приховує більше інформації, ніж повідомляє безпосередньо. Завдяки такій стратегії мовлення створюється ефект невизначеності, а концепт *CRIME* поступово розкривається через зіставлення правдивої та неправдивої інформації [Hart, 2021, с. 212].

Концепт *JUSTICE* у романі виходить за межі традиційного юридичного розуміння. У фіналі твору Агата Крісті протиставляє закон і мораль, демонструючи, що встановлення істини не завжди означає необхідність юридичного покарання. Лексеми *justice, law, guilty* та *innocent* функціонують у контекстах морального вибору й етичної оцінки подій, а не лише як юридичні терміни. Вирішальне значення має фінальна розмова Еркюля Пуаро, у якій він фактично пропонує альтернативне розв'язання справи. Саме композиційне зіставлення двох версій злочину актуалізує концепт *JUSTICE* як багатовимірну когнітивну категорію, що поєднує правові, моральні та гуманістичні цінності [Christie, 1934; Gibbons, 2018].

Отже, концепти *CRIME* та *JUSTICE* в романі "*Murder on the Orient Express*" (1934) виконують не лише тематичну, а й текстоорганізувальну функцію. Вони визначають вибір лексичних, синтаксичних і стилістичних засобів, забезпечують когнітивну єдність наративу та формують авторське бачення співвідношення злочину, істини й справедливості. Проведений лінгвостилістичний аналіз свідчить, що саме взаємодія концептів і мовних засобів їхньої вербалізації забезпечує прагматичний вплив твору на читача та зумовлює багатошаровість його інтерпретації.

У романі-антиутопії Джорджа Орвелла "Nineteen Eighty-Four" (1949) центральне місце посідають концепти ***POWER***, ***TRUTH*** та ***FREEDOM***, які формують концептуальну модель тоталітарного суспільства. На відміну від детективного наративу, де концепти організовують процес розслідування, в антиутопії вони виступають інструментом моделювання політичної реальності та ідеологічного впливу на свідомість людини. Їхня вербалізація здійснюється через політично марковану лексику (Party, Big Brother, Thought Police, Ministry of Truth, Newspeak, doublethink), ідеологічні кліше, оксиморонні конструкції, символіку, повтори, синтаксичний паралелізм та контраст, що забезпечують комплексну реалізацію авторського задуму [Orwell, 1949; Stockwell, 2020].

Домінантним у романі є концепт ***POWER***, який репрезентується насамперед через мовні одиниці, що позначають владу, контроль і підпорядкування. Лексеми party, Big Brother, control, obedience, authority, surveillance формують єдине семантичне поле політичного домінування. Особливу роль відіграє символічний образ ***Big Brother***, який персоніфікує абсолютну владу держави та постійний контроль над особистістю. Повторюване гасло "Big Brother is watching you" [Orwell, 1949] виконує не лише номінативну, а й прагматичну функцію, створюючи атмосферу страху та психологічного тиску. Повтор дієслова watching

Таблиця 1

Лінгвостилістична репрезентація концептів CRIME та JUSTICE у романі Агати Крісті "*Murder on the Orient Express" (1934)*

Концепт	Лексичні маркери	Лінгвостилістичні засоби	Когнітивна функція	Прагматичний ефект
CRIME	murder, suspect, evidence, victim, witness, investigation, clue, alibi	повтор, ретроспекція, антитеза, діалог, деталі опису	структурує процес розслідування, формує причинно-наслідкові зв'язки	підтримує інтригу, активізує аналітичне мислення читача
JUSTICE	justice, law, guilty, innocent, punishment	контраст, оцінна лексика, внутрішні роздуми, композиційне протиставлення	репрезентує морально-етичну оцінку злочину	спонукає читача до переосмислення поняття справедливості

актуалізує ідею безперервного нагляду, а займенник you персоналізує звернення, посилюючи його сугестивний вплив на читача. У когнітивному аспекті ця мовна модель формує концептуальну схему “влада – контроль – підпорядкування”, яка визначає сприйняття тоталітарної дійсності [Hart, 2021; Stockwell, 2020].

Концепт ***TRUTH*** вербалізується через лексику, пов’язану з інформацією, пам’яттю та маніпуляцією фактами (truth, history, records, memory, reality). Одним із ключових художніх прийомів є використання оксиморонів у партійних гаслах: “War is Peace”, “Freedom is Slavery”, “Ignorance is Strength” [Orwell, 1949]. Поєднання семантично несумісних понять руйнує традиційні логічні зв’язки між словами та створює нову модель сприйняття дійсності. У лінгвостилістичному аспекті оксиморон виступає не лише засобом образності, а й механізмом когнітивної маніпуляції, який примушує адресата сприймати взаємовиключні твердження як істинні. Така взаємодія мовної форми та когнітивного змісту підтверджує положення сучасної когнітивної стилістики про здатність мовних засобів моделювати світогляд адресата [Giovanelli, 2024; Hart, 2021].

Особливе значення для реалізації концепту ***TRUTH*** має поняття ***Newspeak*** – штучно створеної мови, покликаної обмежити можливість критичного мислення. Скорочення словникового складу, вилучення небажаних понять та уніфікація мовлення демонструють, що контроль над мовою перетворюється на контроль над мисленням. Таким чином, мова в романі виступає не лише засобом комунікації, а й інструментом конструювання соціальної реальності та формування необхідної ідеологічної картини світу. Це положення узгоджується з когнітивно-дискурсивними підходами, згідно з якими мовні структури безпосередньо впливають на процеси концептуалізації та інтерпретації реальності [Evans, 2066; Langacker, 1987].

Концепт ***FREEDOM*** розкривається через постійне протиставлення свободи та тотального контролю. Символічним є вислів: “Freedom is the freedom to say that two plus two make four” [Orwell, 1949]. Незважаючи на свою лаконічність, ця фраза репрезентує свободу як право людини на незалежне мислення й об’єктивне сприйняття реальності. У стилістичному плані автор використовує синтаксичний паралелізм, логічне наголошення та контекстуальне протиставлення, завдяки чому концепт ***FREEDOM*** набуває не лише політичного, а й філософського змісту. Через поєднання когнітивного та стилістичного рівнів автор демонструє, що свобода мислення є фундаментальною умовою існування особистості [Gavins, 2003, с. 128].

Проведений лінгвостилістичний аналіз свідчить, що концепти ***POWER, TRUTH*** і ***FREEDOM*** функціонують як взаємопов’язана когнітивна система. Концепт ***POWER*** визначає механізми управління суспільством, ***TRUTH*** забезпечує ідеологічне конструювання реальності, тоді як ***FREEDOM*** виступає концептуальною опозицією тоталітарній моделі світу. Їхня взаємодія реалізується через систему взаємопов’язаних лексичних, синтаксичних і стилістичних засобів, які формують цілісний концептуальний простір роману та визначають його прагматичний вплив на читача. Отримані результати підтверджують, що когнітивно-домінантний підхід у поєднанні з лінгвостилістичним аналізом дає змогу виявити не лише мовні способи вербалізації концептів, а й механізми їхнього впливу на формування авторської моделі світу [Gibbons, 2018; Giovanelli, 2024].

Як видно з табл. 2, кожен із концептів реалізується через специфічний комплекс мовних і стилістичних засобів, однак лише їхня взаємодія формує цілісну концептуальну модель антиутопічного світу. На відміну від детективного наративу, де мовні засоби спрямовані на розкриття злочину, у романі Джорджа Орвелла вони вико-

Таблиця 2

Лінгвостилістична репрезентація концептів POWER, TRUTH і FREEDOM у романі Джорджа Орвелла “Nineteen Eighty-Four” (1949)

Концепт	Лексичні маркери	Лінгвостилістичні засоби	Когнітивна функція	Прагматичний ефект
POWER	*party, Big Brother, control, surveillance, authority*	повтор, символ, персоніфікація, політична лексика	моделювання системи тотального контролю	формування атмосфери страху та підпорядкування
TRUTH	truth, reality, history, records, Newspeak	оксиморон, іронія, повтор, ідеологічні кліше	конструювання альтернативної реальності	маніпуляція свідомістю читача й персонажів
FREEDOM	freedom, thought, choice, individuality	антитеза, синтаксичний паралелізм, символіка	репрезентація індивідуальної свободи як когнітивної цінності	актуалізація конфлікту між особистістю та тоталітарною системою

нують насамперед ідеологічну та маніпулятивну функції, демонструючи, що мова є одним із головних інструментів здійснення влади.

У психологічному романі Ієна Мак'юена "Atonement" (2001) центральним виступає концепт ***IDENTITY***, який визначає не лише розвиток персонажів, а й загальну концептуальну організацію наративу. На відміну від детективного чи антиутопічного дискурсу, де домінантні концепти пов'язані із зовнішніми подіями або суспільними процесами, у психологічному романі концепт ***IDENTITY*** формується через внутрішній світ героя, його спогади, моральні переживання та процес самоусвідомлення. Саме тому його вербалізація здійснюється переважно за допомогою внутрішнього монологу, психологічного опису, символічних образів, зміни фокалізації та наративної перспективи [McEwan, 2001; Semino, 2014].

Лексичними маркерами концепту ***IDENTITY*** виступають слова memory, guilt, self, truth, imagination, responsibility, forgiveness, які формують семантичне поле особистісної ідентичності. Ці мовні одиниці функціонують не ізольовано, а в постійному взаємозв'язку, демонструючи, що самоідентифікація героя залежить від пам'яті, інтерпретації минулого та моральної відповідальності за власні вчинки. Особливого значення набуває концепт guilt, який виступає когнітивним ядром трансформації особистості головної героїні Брайоні. Така організація концептуального простору відповідає сучасним когнітивним підходам, згідно з якими особистісна ідентичність формується через взаємодію пам'яті, досвіду та мовної репрезентації внутрішнього світу персонажа [Dancygier, 2012; Kovecses, 2020].

Лінгвостилістичний аналіз роману засвідчує активне використання внутрішнього монологу як основного засобу репрезентації психологічного стану персонажів. Через внутрішні роздуми Брайоні читач поступово усвідомлює зміну її світогляду та переоцінку власних учинків. Показовою є коротка авторська формула "She could not forgive herself" [McEwan, 2001], яка концентровано репрезентує стан внутрішнього конфлікту. Повтор семантики провини в різних контекстах створює єдине концептуальне поле, у межах якого особистість постійно переосмислює власне минуле. Використання внутрішнього монологу, повтору та психологічної деталізації сприяє поступовому розкриттю когнітивної еволюції персонажа і відповідає положенням сучасної когнітивної стилістики про взаємозв'язок мовної форми та процесів читацької інтерпретації [Stockwell, 2020].

Важливу роль у вербалізації концепту ***IDENTITY*** відіграє зміна наративної перспективи. Перехід від одного персонажа до іншого дозволяє відобразити багатовимірність людської свідомості та продемонструвати, що поняття істини є суб'єктивним. Такий прийом формує поліфонічну структуру роману й підкреслює, що особистісна ідентичність не є сталою категорією, а постійно трансформується під впливом пам'яті, досвіду та морального вибору. Зміна фокалізації не лише розширює інтерпретаційний потенціал тексту, а й забезпечує багаторівневу репрезентацію концепту IDENTITY, поєднуючи індивідуальний, моральний і соціальний виміри особистості [Giovanelli, 2024; Semino, 2014].

Суттєве значення у формуванні концепту ***IDENTITY*** має також символіка та авторська гра з межею між художньою вигадкою і реальністю. Фінальне розкриття того, що частина подій є літературною реконструкцією Брайоні, змінює інтерпретацію всього твору та актуалізує проблему відповідальності автора за створену ним реальність. Таким чином, концепт ***IDENTITY*** виходить за межі характеристики окремого персонажа й набуває метанаративного виміру, у якому процес письма стає способом осмислення пам'яті, провини та спокути. Отже, лінгвостилістичний аналіз роману демонструє, що концепт ***IDENTITY*** реалізується через комплекс взаємопов'язаних лексичних, синтаксичних і наративних засобів, які забезпечують його когнітивну багатовимірність і визначають прагматичний вплив твору на читача [McEwan, 2001; Semino, 2014].

Як видно з табл. 3, концепт *IDENTITY* реалізується переважно через психологізацію мовлення, що відрізняє його від концептів, характерних для детективного чи антиутопічного наративу. Основною функцією мовних засобів є не розвиток зов-

Таблиця 3

Лінгвостилістична репрезентація концепту IDENTITY у романі Ієна Мак'юена "Atonement" (2001)

Концепт	Лексичні маркери	Лінгвостилістичні засоби	Когнітивна функція	Прагматичний ефект
IDENTITY	memory, guilt, self, truth, responsibility, forgiveness	внутрішній монолог, психологічний опис, зміна фокалізації, символіка, повтор	формування особистісної ідентичності та моральної саморефлексії	залучення читача до психологічного осмислення внутрішнього світу персонажів

нішньої дії, а моделювання внутрішньої еволюції особистості.

У романі Дж. К. Ролінґ "*Harry Potter and the Philosopher's Stone" (1997)* концепти *GOOD, EVIL* та *DESTINY* формують когнітивну основу художнього світу й визначають систему моральних цінностей твору. Їхня репрезентація здійснюється через символіку, архетипні образи, метафори, контраст, інтертекстуальні алюзії та елементи міфопоетики [Rowling, 1997]. На відміну від психологічного роману, де домінує індивідуальний внутрішній досвід, у фентезі концепти набувають універсального характеру, відображаючи боротьбу добра і зла як фундаментальний принцип організації художнього світу.

Концепт *GOOD* вербалізується через лексику, пов'язану з дружбою, відданістю, мужністю та самопожертвою (*friendship, courage, loyalty, hope, protection*). Символічного значення набуває образ Гаррі Поттера, який уособлює моральний вибір і здатність протистояти злу. Водночас концепт *EVIL* репрезентується лексемами *darkness, fear, power, death, Voldemort*, що створюють семантичне поле небезпеки та руйнування. Контраст між світлом і темрявою, добром і злом проходить через увесь роман, виконуючи текстоорганізувальну функцію.

Концепт *DESTINY* актуалізується через мотив пророцтва, символіку чарівного світу та архетип «обраного героя». Короткий вислів *"The Boy Who Lived"* [Rowling, 1997] є одним із ключових концептуальних маркерів роману. У ньому поєднуються символічність, алюзійність і метафоричність, що формують уявлення про особливу місію головного героя. Таким чином, доля постає не як випадковий збіг обставин, а як визначальний чинник розвитку подій і становлення особистості.

Важливу роль у реалізації концептів відіграють архетипні образи мудрого наставника (Дамблдор), героя (Гаррі Поттер), антагоніста (Волдеморт) та помічників (Рон і Герміона). Вони забезпечують універсальність художнього змісту та розширюють асоціативний потенціал концептів, поєднуючи сучасний художній текст із традиціями світової міфології та фольклору.

У романі Дж. К. Ролінґ "Harry Potter and the Philosopher's Stone" (1997) концепти GOOD, EVIL та DESTINY формують когнітивну основу художнього світу й визначають систему моральних цінностей твору. Їхня репрезентація здійснюється через символіку, архетипні образи, метафори, контраст, інтертекстуальні алюзії, власні назви та елементи міфопоетики, які забезпечують багаторівневу організацію художнього простору [Rowling, 1997; Semino, 2014]. На відміну від психологічного роману, де домінує індивідуальний внутрішній досвід, у фентезі концепти набувають універсального характеру, відображаючи боротьбу добра і зла як фундаментальний принцип організації художнього світу.

Концепт GOOD вербалізується через лексику, пов'язану з дружбою, відданістю, мужністю та самопожертвою (friendship, courage, loyalty, hope, protection). Символічного значення набуває образ Гаррі Поттера, який уособлює моральний вибір, здатність до самопожертви та протистояння злу. Значну роль відіграють також образи Альбуса Дамблдора, Герміони Ґрейнджер і Рона Візлі, мовленнєва характеристика яких насичена позитивно оцінною лексикою, модальними конструкціями підтримки та висловами, що підкреслюють взаємодовіру й колективну відповідальність. У лінгвостилістичному аспекті концепт GOOD реалізується через епітети, позитивно конотовану лексику, метафоричні образи світла та захисту, а також через повтори ключових моральних категорій [Gibbons, 2018; Rowling, 1997].

Концепт EVIL репрезентується лексемами darkness, fear, power, death, Voldemort, які формують семантичне поле небезпеки, руйнування та страху. Контраст між світлом і темрявою, добром і злом проходить через увесь роман, виконуючи текстоорганізувальну функцію. Особливого значення набуває мовна табуїзація імені Волдеморта, коли персонажі використовують перифрази You-Know-Who або He-Who-Must-Not-Be-Named [Rowling, 1997]. Така номінація виконує не лише стилістичну, а й когнітивну функцію, адже вербалізує колективний страх і демонструє силу імені як носія концептуального змісту. Використання антитези, контрасту, символіки темряви та повторів забезпечує послідовне формування концепту EVIL як моральної й екзистенційної загрози [Giovanelli, 2024; Semino, 2014].

Концепт DESTINY актуалізується через мотив обраності, символіку чарівного світу, магічні артефакти та архетип «героя». Короткий вислів "The Boy Who Lived" [Rowling, 1997] є одним із ключових концептуальних маркерів роману. У ньому поєднуються символічність, алюзійність і метафоричність, що формують уявлення про особливу місію головного героя. Лексема lived набуває не лише буквального, а й символічного значення, позначаючи перемогу життя над смертю та добра над злом. У когнітивному вимірі цей вислів формує фрейм «обраного героя», який визначає подальший розвиток сюжетної лінії та систему взаємин між персонажами [Dancygier, 2012; Rowling, 1997].

Важливу роль у реалізації концептів відіграють архетипні образи мудрого наставника (Дамблдор), героя (Гаррі Поттер), антагоніста (Волдеморт) та помічників (Рон і Герміона). Вони забезпечують універсальність художнього змісту та розширюють асоціативний потенціал концептів, поєдну-

ючи сучасний художній текст із традиціями світової міфології, фольклору та казкової оповіді. Інтертекстуальні алюзії, символіка магічних предметів, контрастні образи світла й темряви, а також система власних назв створюють цілісний концептуальний простір твору, у якому кожен мовний елемент бере участь у репрезентації моральних цінностей [Rowling, 1997; Stockwell, 2020].

Проведений лінгвостилістичний аналіз засвідчує, що концепти GOOD, EVIL та DESTINY функціонують як взаємопов'язана когнітивна система, яка організовує художній світ роману. Їхня вербалізація здійснюється через взаємодію лексичних, стилістичних, символічних і наративних засобів, що забезпечують формування цілісної концептуальної моделі твору. На відміну від детективного, антиутопічного та психологічного наративів, у фентезі концепти набувають міфопоетичного й архетипного характеру, що значно розширює їхній асоціативний потенціал та універсалізує художній зміст. Отримані результати підтверджують, що жанрова специфіка визначає способи мовної репрезентації концептів, проте не змінює їхньої когнітивної функції як домінант художнього наративу [Hart, 2021; Rowling, 1997].

Результати аналізу, представлені в табл. 4, свідчать, що у фентезі концепти реалізуються переважно через символічні й архетипні структури. На відміну від інших жанрів, саме міфопоетичні образи виступають основним механізмом концептуалізації художньої реальності, забезпечуючи багаторівневість інтерпретації тексту та високий прагматичний потенціал його впливу на читача.

Проведений лінгвостилістичний аналіз англомовних художніх творів різних жанрів засвідчив, що концепти реалізуються через специфічний комплекс мовних і стилістичних засобів, вибір яких безпосередньо залежить від жанрової організації наративу. Водночас когнітивне ядро концепту залишається відносно стабільним, тоді як його мовна репрезентація варіюється відповідно до авторської інтенції та комунікативно-прагматичної спрямованості твору. Для узагальнення отриманих результатів запропоновано порівняльну модель лінгвостилістичної репрезентації концептів у різножанровому англомовному художньому наративі (табл. 5).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження дало змогу комплексно проаналізувати концепти як когнітивні домінанти англомовного художнього наративу та визначити особливості їхньої лінгвостилістичної репрезентації в художніх текстах різних жанрів. Поєднання когнітивного та лінгвостилістичного підходів забезпечило можливість простежити взаємозв'язок між концептуальною структурою художнього твору, мовними засобами її реалізації та прагматичним впливом на читача.

Результати аналізу засвідчили, що концепти виконують не лише когнітивну, а й текстоорганізувальну функцію. Вони структурують смисловий простір художнього твору, визначають добір лексичних, синтаксичних і стилістичних засобів та забезпечують репрезентацію авторської картини світу. Водночас характер їхньої вербалізації безпосередньо залежить від жанрової специфіки наративу. Так, у детективному романі домінують концепти *CRIME* та *JUSTICE*, що реалізуються через кримінально-правову лексику, повтори, ретроспекцію та антитезу; в антиутопії концепти *POWER*, *TRUTH* і *FREEDOM* репрезентуються політично маркованою лексикою, оксиморонами, символікою та ідеологічними кліше; у психологічному романі концепт *IDENTITY* вербалізується за допомогою внутрішнього монологу, психологічного опису та зміни наративної перспективи; у фентезі концепти *GOOD*, *EVIL* і *DESTINY* реалізуються через архетипні образи, символіку, метафори й інтертекстуальні алюзії.

Узагальнення отриманих результатів дозволило сформулювати основний висновок дослідження: **когнітивне ядро концептів залишається від-**

Таблиця 4

Лінгвостилістична репрезентація концептів GOOD, EVIL і DESTINY у романі Дж. К. Ролінґ Harry Potter and the Philosopher's Stone (1997)

Концепт	Лексичні маркери	Лінгвостилістичні засоби	Когнітивна функція	Прагматичний ефект
GOOD	friendship, courage, loyalty, hope	символіка, метафора, контраст, епітет	формування моральних цінностей	викликає емпатію та позитивну оцінку
EVIL	darkness, fear, death, Voldemort, power	контраст, символіка, персоніфікація, повтор	репрезентація загрози та конфлікту	створює атмосферу небезпеки й напруження
DESTINY	destiny, prophecy, chosen, fate	архетип, алюзія, символ, міфологічні мотиви	моделювання життєвого призначення героя	формує очікування розвитку сюжету та підсилює епічність наративу

Таблиця 5

Порівняльна модель лінгвостилістичної репрезентації концептів у різножанровому англомовному художньому наративі

Жанр	Домінативні концепти	Лексичні маркери	Домінативні лінгвостилістичні засоби	Когнітивна функція	Прагматичний ефект
Детектив (Murder on the Orient Express)	*CRIME, JUSTICE*	murder, suspect, evidence, justice, guilty, innocent	повтор, ретроспекція, антитеза, діалог, контекстуальний контраст	організація процесу розслідування, моделювання причинно-наслідкових зв'язків	підтримання інтриги, активізація аналітичного мислення читача
Антиутопія (Nineteen Eighty-Four)	*POWER, TRUTH, FREEDOM*	party, Big Brother, Newspeak, truth, freedom	оксиморон, символ, повтор, політична лексика, синтаксичний паралелізм	моделювання тоталітарної картини світу, ідеологічний вплив	формування критичного сприйняття механізмів влади та маніпуляції
Психологічний роман (Atonement)	*IDENTITY*	memory, guilt, self, responsibility, forgiveness	внутрішній монолог, психологічний опис, зміна фокалізації, символіка, повтор	репрезентація процесу самопізнання та трансформації особистості	формування емпатії, психологічна рефлексія читача
Фентезі (Harry Potter and the Philosopher's Stone)	*GOOD, EVIL, DESTINY*	friendship, courage, darkness, prophecy, fate	архетип, символіка, метафора, алюзія, контраст	моделювання міфопоетичної картини світу	формування універсальних моральних цінностей і архетипного сприйняття сюжету

носно стабільним незалежно від жанру художнього твору, тоді як вибір лінгвостилістичних засобів їхньої вербалізації визначається жанровою специфікою англомовного художнього наративу. Отже, жанр впливає не на зміст концепту, а на способи його мовної репрезентації та прагматичної реалізації.

Наукова новизна дослідження полягає у розробленні авторської моделі аналізу концептів, яка інтегрує когнітивний, лінгвостилістичний і прагматичний підходи до дослідження художнього тексту. На відміну від існуючих праць, у яких концепти здебільшого аналізуються в межах одного твору або одного жанру, запропонована модель дає змогу простежити закономірності їх функціонування в різножанровому англомовному художньому наративі та виявити взаємозв'язок між жанром, концептом, мовними засобами його вербалізації та прагматичним ефектом.

Теоретичне значення дослідження полягає у поглибленні положень когнітивної лінгвістики й лінгвостилістики щодо механізмів концептуалізації художньої дійсності. Практичне значення роботи визначається можливістю використання її результатів у курсах когнітивної лінгвістики, стилістики англійської мови, інтерпретації художнього тексту, теорії дискурсу та під час подальших досліджень англомовного художнього наративу.

Концептуальну модель проведеного дослідження узагальнено на рис. 1.

Запропонована модель демонструє, що концепти є центральною когнітивною ланкою художнього наративу. Їхня взаємодія з жанровою специфікою визначає вибір лінгвостилістичних засобів, які забезпечують формування авторської картини світу та прагматичний вплив художнього тексту на читача. Це підтверджує ефективність інтеграції когнітивного й лінгвостилістичного підходів для комплексного аналізу англомовного художнього дискурсу.

Таким чином, проведене дослідження підтвердило, що концепти виступають системоутворювальними когнітивними домінантами англомовного художнього наративу, які забезпечують єдність змістового, мовного та прагматичного рівнів тексту. Інтеграція когнітивного й лінгвостилістичного підходів дала змогу виявити закономірності їхньої жанрової репрезентації та запропонувати авторську модель аналізу, що може бути використана як методологічна основа для подальших досліджень художнього дискурсу.

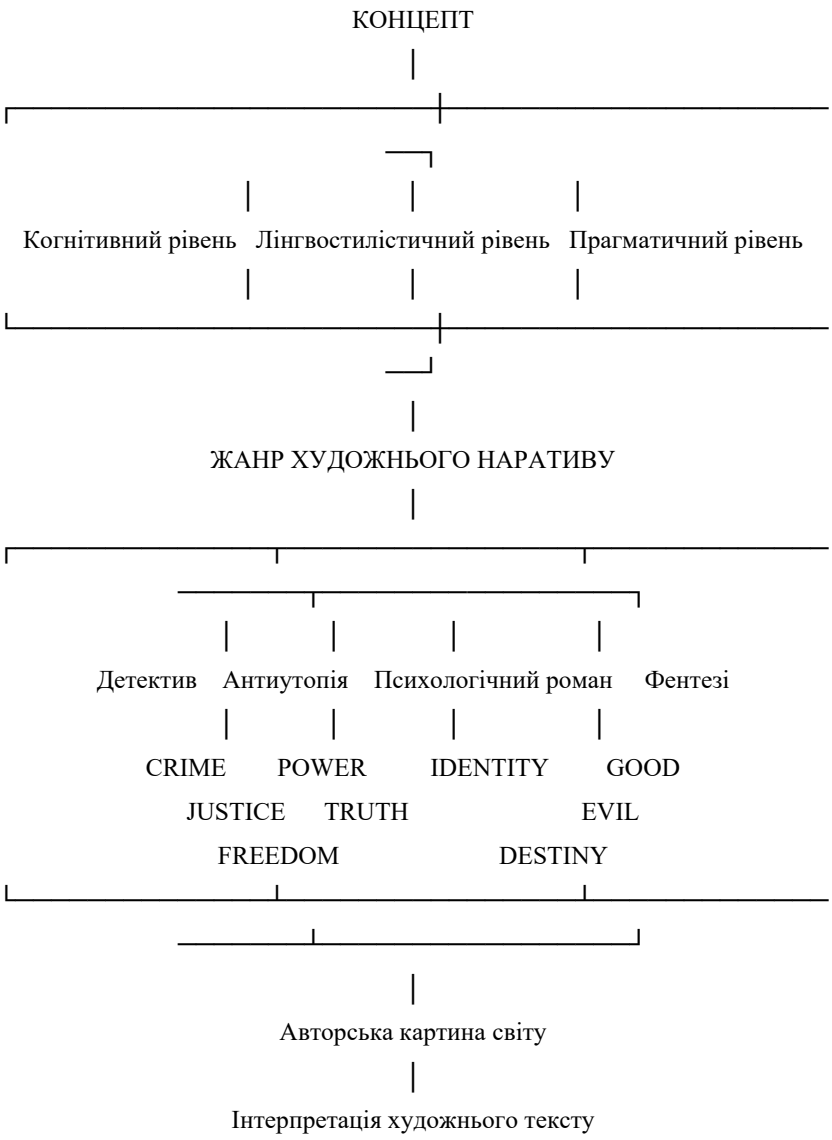

Рис. 1. Авторська модель взаємозв'язку концептів, жанру та лінгвостилістичних засобів їх репрезентації в англомовному художньому наративі

Перспективи подальших досліджень убачаються у розширенні корпусу художніх текстів, залученні сучасної англомовної літератури різних жанрів, застосуванні корпусних методів аналізу, а також у зіставному вивченні особливостей вербалізації концептів в англомовному й україномовному художньому дискурсі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Christie A. *Murder on the Orient Express*. London: Collins Crime Club, 1934. 256 p.
2. Dancygier B. *The Language of Stories: A Cognitive Approach*. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. 255 p.
3. Evans V., Green M. *Cognitive Linguistics: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006. 830 p.
4. Fauconnier G., Turner M. *The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*. New York: Basic Books, 2002. 440 p.
5. Fillmore C. J. Frame Semantics. In: *Linguistics in the Morning Calm*. Seoul: Hanshin Publishing, 1982. P. 111–137.
6. Gavins J., Steen G. J. (Eds.). *Cognitive Poetics in Practice*. London: Routledge, 2003. 224 p.
7. Geeraerts D. (Ed.). *Cognitive Linguistics: Basic Readings*. Berlin; New York: Mouton de Gruyter, 2006. 485 p.
8. Gibbons A., Whitley S. (Eds.). *Contemporary Stylistics: Language, Cognition, Interpretation*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2018. 336 p.
9. Giovanelli M., Harrison C. *Cognitive Grammar in Stylistics: A Practical Guide*. 2nd ed. London: Bloomsbury Academic, 2024. 288 p.

10. Hart C. *Cognitive Linguistic Approaches to Text and Discourse: From Poetics to Politics*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2021. 264 p.
11. Kövecses Z. *Extended Conceptual Metaphor Theory*. Cambridge: Cambridge University Press, 2020. 224 p.
12. Краснобаєва-Чорна Ж. В. *Концептологія: теорія і практика*. Вінниця: ТОВ "Ніланд-ЛТД", 2016. 344 с.
13. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press, 1980. 256 p.
14. Langacker R. W. *Foundations of Cognitive Grammar*. Vol. 1: *Theoretical Prerequisites*. Stanford: Stanford University Press, 1987. 540 p.
15. McEwan I. *Atonement*. London: Jonathan Cape, 2001. 372 p.
16. Orwell G. *Nineteen Eighty-Four*. London: Secker & Warburg, 1949. 328 p.
17. Приходько А. М. *Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики*. Запоріжжя: Прем'єр, 2008. 332 с.
18. Rowling J. K. *Harry Potter and the Philosopher's Stone*. London: Bloomsbury, 1997. 223 p.
19. Селіванова О. О. *Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми*. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
20. Semino E. *Language and World Creation in Poems and Other Texts*. London: Routledge, 2014. 224 p.
21. Stockwell P. *The Cambridge Introduction to Stylistics*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2020. 395 p.
22. Жайворонок В. В. *Українська етнолінгвістика: нариси*. Київ: Довіра, 2007. 262 с.

REFERENCES

1. Christie, A. (1934). Murder on the Orient Express. London: Collins Crime Club.
2. Dancygier, B. (2012). The Language of Stories: A Cognitive Approach. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Evans, V., & Green, M. (2006). Cognitive Linguistics: An Introduction. Edinburgh: Edinburgh University Press.
4. Fauconnier, G., & Turner, M. (2002). The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities. New York: Basic Books.
5. Fillmore, C. J. (1982). Frame Semantics. In Linguistics in the Morning Calm (pp. 111–137). Seoul: Hanshin Publishing.
6. Gavins, J., & Steen, G. J. (Eds.). (2003). Cognitive Poetics in Practice. London: Routledge.
7. Geeraerts, D. (Ed.). (2006). Cognitive Linguistics: Basic Readings. Berlin; New York: Mouton de Gruyter.
8. Gibbons, A., & Whitley, S. (Eds.). (2018). Contemporary Stylistics: Language, Cognition, Interpretation. Edinburgh: Edinburgh University Press.
9. Giovanelli, M., & Harrison, C. (2024). Cognitive Grammar in Stylistics: A Practical Guide (2nd ed.). London: Bloomsbury Academic.
10. Hart, C. (2021). Cognitive Linguistic Approaches to Text and Discourse: From Poetics to Politics. Edinburgh: Edinburgh University Press.
11. Kövecses, Z. (2020). Extended Conceptual Metaphor Theory. Cambridge: Cambridge University Press.
12. Krasnobaieva-Chorna, Zh. V. (2016). Kontseptolohiia: teoriia i praktyka [Conceptology: Theory and Practice]. Vinnytsia: TOV "Nilan-LTD". (In Ukrainian).
13. Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). Metaphors We Live By. Chicago: University of Chicago Press.
14. Langacker, R. W. (1987). Foundations of Cognitive Grammar. Vol. 1: Theoretical Prerequisites. Stanford: Stanford University Press.
15. McEwan, I. (2001). Atonement. London: Jonathan Cape.
16. Orwell, G. (1949). Nineteen Eighty-Four. London: Secker & Warburg.
17. Prykhodko, A. M. (2008). Kontsepty i kontseptosystemy v kohnityvno-dyskursyvnii paradyhmi linhvistyky [Concepts and Concept Systems in the Cognitive-Discursive Paradigm of Linguistics]. Zaporizhzhia: Premier. (In Ukrainian).
18. Rowling, J. K. (1997). Harry Potter and the Philosopher's Stone. London: Bloomsbury.
19. Selivanova, O. O. (2008). Suchasna linhvistyka: napriamy ta problemy [Modern Linguistics: Trends and Problems]. Poltava: Dovkillia-K. (In Ukrainian).
20. Semino, E. (2014). Language and World Creation in Poems and Other Texts. London: Routledge.
21. Stockwell, P. (2020). The Cambridge Introduction to Stylistics (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
22. Zhaivoronok, V. V. (2007). Ukrainska etnolinhvistyka: narysy [Ukrainian Ethnolinguistics: Essays]. Kyiv: Dovira. (In Ukrainian).

Дата першого надходження статті до видання: 10.07.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 11.08.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 18.11.2026